

Türkiye ile İtalya arasında imza edilmiş olan iadei mücrimin muahedenamesinin tasdiki hakkında kanun

(Resmî gazete ile neşir ve ilânı : 13 12 1928 - Sayı : 1065)

N 1365

BİRİNCİ MADDE — İtalya Hükûmeti ile Romada 19 haziran 1926 tarihinde imza edilmiş olan iadei mücrimin muahedenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir .

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun icrasına Adliye, Dahiliye ve Hariciye Vekilleri memurdur.

8 Kânunuevvel 1928

TÜRKİYE CÜMHURİYETİLE İTALYA KRALLIĞI ARASINDA MÜN'AKIT İADEİ MÜCRİMİN MUAHEDENAMESİ

Türkiye Reisi Cümhuru ile Haşmetlü İtalya Kralı Hz. mücrimlerin iadesine müteallik meseleleri tanzim etmek ve bu hususta bir muahede akdeylemek arzusunda bulduklarından murahhasları olmak üzere:

Türkiye Reisicümhuru Hz :

Fevkalade murahhas ve Haşmetlü İtalya Kralı Hz. nezdindeki Büyük elçileri Suat Bf. Hz.ni ve

Haşmetlü İtalya Kralı Hz ;

Reisi Hükümet, Baş Vekil, Hariciye Naziri Benito Mussolini Hz.ni tayin buyurmuşlardır.

Müşarünileyh murahhaslar bu baptaki mezuniyet vesikalarını yekdiğerlerine tebliğden sonra usul ve kaidesine muvafık bulmalarile âtideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

MADDE 1 — Yüksek âkitler, tarafeynden birinin toprağında bulunup ikinci maddede mezkûr cürümlerin birinden dolayı fail veya şeriki cürüm sıfatıyla diğér tarafın adliyesince takıp olunan veya makkûm edilen eşhası, vukubulacak talep üzerine, yekdiğerine mütekabilen teslim etmeği taahhüt ederler.

MADDE 2 — Birinci maddede mevzuu bahs olan taahhüt, 4 üncü maddede zikredilenler hariç olmak üzere, altı aydan fazla şahsî hürriyetten mahrumiyet cezasını mucip olan ve yahut talep eden tarafın kanununa göre asgârî bir sene şahsî hürriyetten mahrumiyet cezasile tecziye edilebilen âdî cürümlere mütedairdir. Fiil, hem talep eden hem de kendisinden talep edilen Devletin kanunlarıncı cezayı mucip olmak lâzımdır .

İadei mücrimin cürme teşebbüs veya ihzarî bir fiil hakkında da cari olacaktır. Şu şart ileki teşebbüs veya ihzarî fiil için sırasıyle asgârî altı ay ve bir sene şahsî hürriyetten mahrumiyet cezası tatbik edilmiş veya tatbik edilebilir olsun .

MADDE 3 — Yüksek âkitler; kendi tebaalarını iade etmezler.

MADDE 4 — İadei mücrimin âtideki ahvalde cari olmayacaktır:

- 1 - Yalnız mabuat kanununda mezuubahs olan cürümler,
- 2 - Tamamen askerî mahiyette olan ve ancak askerî kanunlar mucibince kabili tecziye bulunan cürümler,
- 3 - Siyasî mahiyette cürümlerle bunlara müteferri cürümler.

Siyasî cürme müteferri âdî cürmün esas cürmü teşkil edecek derecede vahim olduğu hal bundan müstesnadır.

Devlei reisinin veya ailesi âzasından birinin ve yahut ta hükümet reisinin hayatlarına suikast siyasî mahiyette addedilmeyecektir. Anarşist cürümler de keza siyasî e'alden ad edilmeyecektir.

Balâdaki rakamlarda zikredilen ahvalde e'alin cins veya mahiyetinin takdiri, münhasıran kendisinden mücrimin iadesi talep edilen devlet makamına aittir.

MADDE 5 — Yüksek âktlerden herbiri maddei sabıkada mezkûr ceraimden biri dolayisile takip veya mahkûm edilen diğer taraf tebaasını üçüncü bir Devlete iade etmemegi taahhüt ederler.

MADDE 6 — Kendisinden talep edilen tarafın makamı nezdinde aynı cürüm dolayisile cereyan eden muamelei kanuniye üzerine maznun haricidava addedilir veya muamelei mezkûre katî mahiyette bir hükme müncer olursa iadei mücrimin vukua gelmeyecektir.

MADDE 7 — Mücrimin iadesi ahvali âtiyede reddedilebilir:

1 - Eğer kendisinden iade talep edilen Devlet makamı işbu Devlet kavanini mucibince cürmün muhakemesine salâhiyettar ise,

2 - Eğer cürüm üçüncü bir Devlet arazisinde ika edilmiş olup kendisinden iade talep edilen taraf kavanini memaliki ecnebiyede ika edilmiş bu kabil bir cürmün takibini kabul etmiyor ise,

3 - Eğer cürüm addedilen fiil veya hükmedilen ceza kendisinden iade talep edilen tarafın kanunları mucibince iade talebinin vukuu zamamında müruruzamana uğramış addediliyor ise .

Verilen vesakın ihtiva ettiği malûmat kendisinden mücrimin iadesi talep edilen tarafın kanunları mucibince bir karar ittihazına kifayet etmezse mezkûr malûmat vuku bulacak talep üzerine ikmal edilecektir .

MADDE 8 — İadei mücrimin talcbi diploması tarikle icra edilmek lâzımdır. İade talebile aynı zamanda iadesi istenilen şahıs hakkındaki tevkif müzekkeresi veya merkur aleyhinde sadır olmuş hükmün ilâmi tevdi edilecektir. Cürüm fiili veya bunun ahval ve şeraiti zikri geçen vesakten vuzuh ile tebeyyün etmediği ahvalde talep eden taraf bunlara lâzım gelen izahatı muhtevi bir vesikai adliye ilâve edecektir.

Eğer cürme tatbik edilecek ceza kanununun maddelerinin metni aynen münderiç bulunmazsa talebi vakta işbu metnin aslına mutabık bir sureti rabtedilecektir.

Mücrimin hüviyeti hakkında iştibah hasıl olduğu taktirde lâzım gelen delâili müsbite ita edilecektir. İta edilecek vesak iadeyi talep eden tarafın kanunlarında münderiç şekil dairesinde tanzim edilecektir.

Buna muhalif bir itilâf olmadıkça, mezkûr vesikalar siyasî memur tarafından tasdik edilecek veya kendisinden mücrimin iadesi talep edilen tarafın lisanında, talep eden taraf siyasî memurunun veya kendisinden iade talep edilen tarafın muhallef bir müterciminin aslına mutabakatını tasdik ettiği bir tercüme ilâve kılınacaktır.

MADDE 9 — İade talebi dermeyan edilir edilmez ve mezkûr talep gayri kabili kabul görülmiyorsa icrası için lâzım gelen tedabirin derhal ittihazi iktiza eder. Tevkif edilen şahıs, vukua gelen iade talebi üzerinde bir karar ittihaz ve iadesi kabul edildiği taktirde bu karar icra edilinceye kadar mevkuf kalacaktır; meğerki talebi vaki diploması tariki ile geriye alınmış olsun.

Tevkif edilecek şahıs ele geçirmek için posta irsalâtının veya telgrafların haczi ve yahut bunların şekli irsalleri ve muhteviyatı hakkında malûmat istihsali icap ederse bu hususta muktazi tedabir, kendisinden mücrimin iadesi talep edilen taraf muvzuatı kanuniyesine tevfiakar ittihaz olunmak lâzımdır.

MADDE 10 — İadesi talep edilecek şahsın muvakkaten tevkifi istenilirse, iade keyfiyet aşikâr bir surette gayri kabili kabul görülmezse, merkur iade taleptnamesinin tevdiinden evve muvakkaten tevkif olunacaktır.

Muvakkat tevkif talebi diploması tarikle dermeyan edilecek ve yahut talep eden tarafın diğér taraf memleketteki ve havzevi memuriyeti itibarile salâhiyettar olan konsolos canibinden mezkûr diğér tarafın tevkife salâhiyettar makamâtına doğrudan doğruya tevcih edilecektir.

Ne vakit ki bir şahıs hakkında eşkâli muayyenesine tevfikân diğér tarafın resmî gazetesile neşredilmiş bir tevkif müzekkeresi mevcut olur ise ve bu şahıs işbu diğér tarafın toprağında keşfolunursa, tarafeynden birinin salâhiyettar makamâtının talebi üzerine mezkûr şahıs hakkında muvakkat tevkif vuku bolacaktır.

Müstaceliyet halinde, bir mahkûmiyet ilâmının ve ya bir tevkif müzekkeresinin veya buna maudil evrakı adliyeden birinin mevcudiyetini ve cürüm fiilinin mahiyetini ve derecei vehametini ve ceza kanununun tatbik edilmiş veya edilmesi mümkün ahkâmın iş'ar eden hatta telgrafla vakı bir ilân üzerine dahi muvakkat tevkif yapılabilir.

Eğer tevkif günü tevkiften sonra iki aylık bir mühlet zarfında iade talepnameşi takdim olunmamış olursa, muvakkaten tevkif edilen şahıs serbest bırakılacaktır.

MADDE 11 — Talep olunan şahıs iade talebini mucip olan filin gayri bir fiilden dolayı kendisinden iade talep edilen tarafın makamâtınca takip olunmakta ise veya mahkûm edilmiş bulunursa iade keyfiyeti iade talebi hakkında derhal ittihazı karar olunmasına hâlel vernaeksizin takibati cezaiyenin tenfizine veya ref'ine kadar tehir olunabilecektir.

MADDE 12 — 1 - İçlerinden biri takip edilen şahsın metbuu olan bir çok devletler iade talepnemeleri takdim ettikleri taktirde merhum şahsın metbuu olan Devlet hükûmetinin talebi kabul olunacaktır.

2 - Takip edilen şahıs iade talebinde bulunan Devletlerden hiç birinin tebaası değilse ve yahut takip edilen şahsın metbuu olan Devlet iade talebinden feragat ediyorsa kendisinden iade talep edilen tarafın kanununa nazaran arazisinde en ağır cürüm yapılmış olan Devletin talebi kabul olunacaktır.

3 - Eğer ika edilen cürümler aynı vahamette iseler ilk iade talep eden devletin talebi kabul olunacaktır.

MADDE 13 — Talep edilen şahsı kendisinden iade talep edilen tarafın makamâtında ceza kanunlarına muhalefet sebebinden başka bir sebeble takibati kanuniyeye maruz bulunduran ve merhumun cibrin ihzar veya tevkifini istilzam eden bir muamele takibiye cereyan etmekte bulunuyorsa, iade keyfiyeti işbu muamele takibiyenin ve yahut mevkufiyetin hitamına kadar tehir olunabilecektir.

Bu ahvalın gayrisinde, iadenin, kendisinden iade talep edilen tarafın toprağında talep olunan şahsın akdetmiş olduğu taahüdâtı ifadan men edeceği keyfiyeti, iade talebinin kabul edilmemesine bir sebep olarak gösterilemeyecektir. Şu kadar varki alâkadarların hukuku mahfuz olup mumaileyhim bu hakların diploması tarikle ahkâmı adliyeye istinaden tanıttırmakta muhtar bulunacaklardır.

MADDE 14 — İade kabul edilmiş ise, eğer iade olunacak şahsın iade talep olunan tarafın toprağı haricine karadan sevki icap ediyorsa, merhum arazisinden transit suretile naklini deruhte eden üçüncü Devletle önceden biltilâl takarrür ettirilmiş olan lüduz noktasına, işbu noktada kabulü temin edilir edilmez getirilecektir. Eğer nakil bahren icra edilmek lâzım geliyorsa, iade edilecek şahıs iade talep edilen tarafın ırkâp vuku bulacak limanına getirilecektir. Eğer iade talep eden Devlet, iadeye muvafakat olunduğunun kendisine işarı gününden itibaren iki ay zarfında bu iade muamelesinin tatbikine mütedair umurdan kendisine ait olanları ifa etmezse, iadesini talep ettiği şahıs serbest bırakılır.

MADDE 15 — İadei mücrimine dair 1 den 7 ye kadar olan maddelerle 13 üncü maddede mezkûr ahkâm, transit suretile üçüncü bir Devlet tarafından âkit tarafların birine iade edilmiş olan veya diğér Devletin toprağından geçirerek bu üçüncü Devlete (betekrar iade)

veya sadece (iade) edilecek olan eşhas hakkında cari olduğu gibi bu diğer tarafın gemisile deniz tarikle transit hakkında dahi cari olacaktır.

Transit suretile iade, kendisinden iade talep edilen tarafın makamati tarafından en muvafik görülecek tarık ile icra edilecektir.

MADDE 16 — Tevkifi esnasında mücrim şahsın tahti temellükünde bulunan mevat haciz edilecektir. Hacedilen mevat, bir şahsı salisin hukuku mani teşkil etmedikçe iade esnasında mücrim şahıs ile birlikte teslim edilecektir. Transit tarikle iade edilecek bir şahıs ile birlikte teslim olunan mevat hakkında dahi aynı muamele yapılacaktır. İade edilecek şahıs gerek vefati, gerek zatına ait bir sebep dolayisiyle teslim edilme bile zikrolunan eşyanın teslimi vaki olacaktır.

MADDE 17 — İade bu muhalefeti kanuniye neticesinde kabul olunmuş veya kendisinden iade talep edilen taraf merkum aleyhinde takibatı kanuniye icrasına veya mahkûm edilmesine muvafakat eylemiş olmadıkça, iade edilmiş bir şahıs hakkında iadeye takaddüm eden bir muhalefeti kanuniye sebeble takibatı kanuniye, tecziye veya üçüncü bir Devlete iade muamelesi yapılamaz.

İade talepnamesine merbuten takdim edilen vesikalara iptinaen iade vukuuna sebep olan e'fal hakkında yürüdülen adli tahkikat iade muamelesinin cereyanı esnasında tekrar bir tetkik neticesi iadeyi şüpheli gösterecek derecede tebeddül ederse iadeye mütedair muamelât, ancak kendisinden iade talep edilen tarafın rızasile devam ettirilir.

Eğer, birinci fıkrada mezkûr ahvalde, iade edilen şahıs kendi aleyhinde takibatın devamına ve mahkûm edilmesine yahut ikinci fıkradaki iade muamelesinin devamına rıza gösterdiğini beyan ederse kendisinden iade talep edilen tarafa işbu beyanın ilâveten tebliğile rıza talep olunabilir. Eğer bu son halde iade talep edilen taraf rıza göstermezse yahut öyle bir beyan tebliğ edilmemiş ise, muvafakat talebi tıpkı iade talebi gibi usul ve eşkâlîne göre yapılır ve iade talebinin reddini mucip olan aynı sebeplerden dolayı reddedilebilir.

MADDE 18 — Eğer iade edilen şahıs katî surette tahliye edildikten otuz gün sonra diğer tarafın toprağını terketmemiş ise veya bu toprağa avdet ederse veya bu toprağı terkettikten sonra tekrar oraya iade edilmiş bulunursa ve yahut merkum birinci iadesinden evvel iade talep edilen tarafın salâliyyettar makamâtına iade muamelâtının hitamından mukaddem iadesine rıza gösterdiğini beyan ederse ve eğer iade talep edilen taraf bunu iade talep eden tarafa tebliğ eyler ise merkum şahıs hakkında yokariki maddede mezkûr takibat ve mahkûmiyet tahdidatı vuku bulamaz.

MADDE 19 — İadesi veya muvakkaten tevkifi istenilmiş olan şahsın tevkif, hapis ve işe masraflarını ve merkumun kabulü için tayin edilen üçüncü bir Devletin hudut istasyonuna veya irkâbına kadar olan sevk ve nakil masraflarını kendisinden iade talep edilen Devlet çeker. Merkumun hini tevkifinde hacedilmiş mevadın haciz ve muhafaza masraflarile merkum ile birlikte tazinin edilmek için mezkûr mevadın irsaliye masrafı kezalik kendisinden iade talep edilen tarafa aittir.

Eğer transit tarikle bir iade mevzubahis ise iade edilecek şahsın hapis, işe ve sevk masraflarile kendisile birlikte teslim edilecek mevadın nakil masrafı iadeyi talep eden taraf canibinden tediye edilecektir.

MADDE 20 — İşbu muahede tasdik edilecek ve tasdikli nushalar mümkün olan sür'atle Ankarada teati edilecektir.

MADDE 21 — İşbu muahede tasdikli nushaların teatisinden üç ay sonra mer'iyet kesbedecek ve yüksek âkitlerden birinin feshetmesi gününden altı ay sonraya kadar mevki mer'iyette kalacaktır.

Sözlerini tasdikan yukarıda isimleri mezkûr mürahhaslar işbu muahedeyi imza ve mühürlerle teçhiz etmişlerdir.

. Romada 19 haziran 1926 tarihinde her biri imza eden Devletlerden birine teslim edilmek üzere tanzim edilmiştir.

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarihi ve numarası</i>	:	<i>4-12-1928 tarih ve 1/284</i>	
<i>Bu kanunun neşir ve ilânı Başvekilliğe bildirildiğine dair Cüm. Reisliğinden gelen tezkerenin tarihi ve numarası</i>	:	<i>8-12-1928 ve 4/532</i>	
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	<i>5</i>	<i>Sayfa</i> <i>64,72,83:84,95:97</i>
<i>Bu kanunla ilişkili olan kanunların numaraları :</i>			